

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	Ł	M	N	O	P	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	Nr
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

1. Obiekt
TWIERDZA NYSA - FORT II (REGULICKI)

2. Czas powstania
1865 - 1873 r.

3. Miejscowość
N Y S A

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

Fot. 1.

4. Adres
nr hipoteczny obręb Nysa – Miasto – Radoszyn
ark. 11 dz. nr 1/21

5. Przynależność administracyjna

województwo Opolskie
powiat Nyski
gmina Nysa

6. Poprzednie nazwy miejscowości
Festung Neisse
Fort II, Fort Reglitz

7. Przynależność administracyjna
przed 1.01.1999 r.

województwo Opolskie
gmina Nysa

8. Właściciel i jego adres

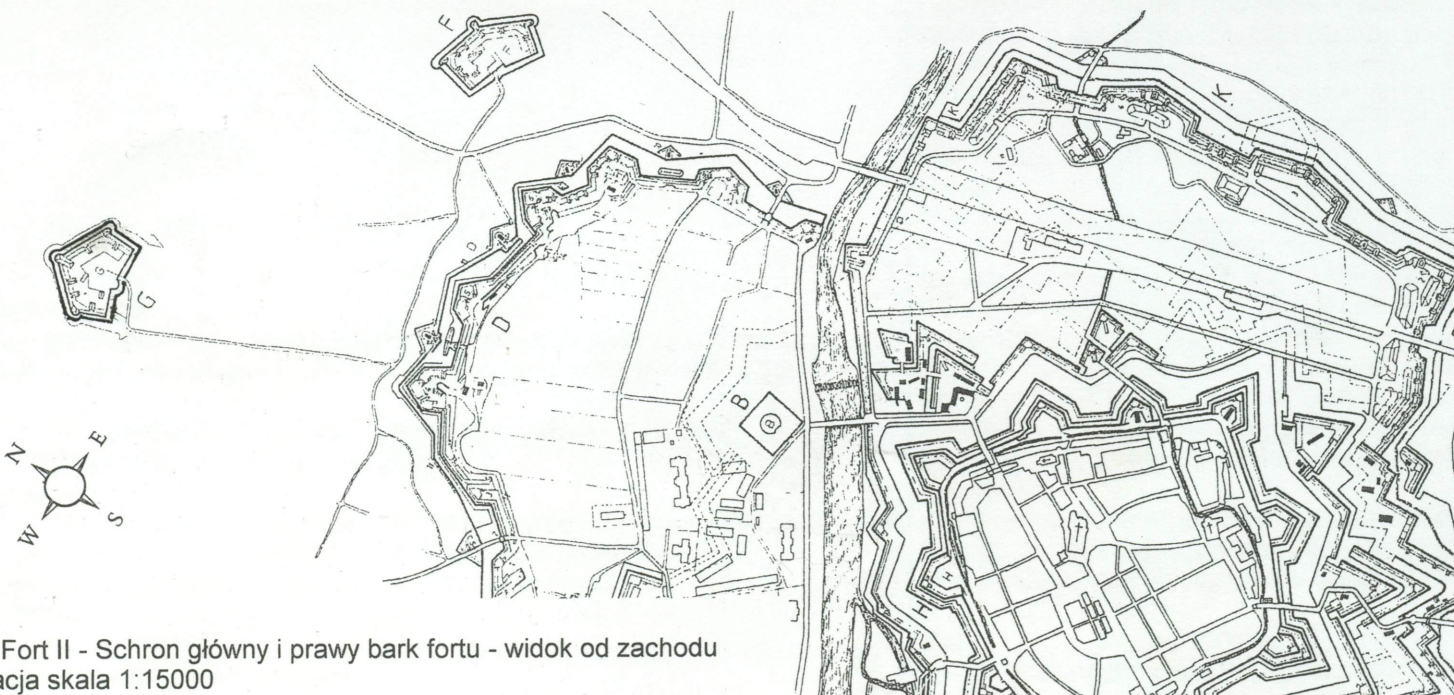
Gmina Miejska w Nysie

9. Użytkownik i jego adres
brak

10. Rejestr zabytków

Nr

data

Fot. 1. Fort II - Schron główny i prawy bark fortu - widok od zachodu
Orientacja skala 1:15000

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

1864 r. - projekt

1865 r. - rozpoczęcie budowy prowizorycznego dzieła ziemnego

1866 r. - kontynuacja prac z wykorzystaniem jeńców austriackich

1871-73 r. - przebudowa fortu do obecnej formy. Bramy stalowe wykonane w zakładzie Carl Putze w Nysie

1934 r. - magazyn sprzętu wojskowego w formie

do 2001 r. - użytkowany przez Wojsko Polskie jako składnica amunicji.

Jednowałowy fort standardowy dla piechoty i artylerii wybudowany według schematu tzw. Fortu Biehlera, dzieło zewnętrzne Twierdzy Nysa. Przykład fortyfikacji szkoły nowopruskiej.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Fort II usytuowany jest na lewym brzegu rzeki Nysy na otwartym terenie poligonu, ok. 550 m na północ od zespołu Obwałowań Wysokich. Zbudowany jest z oskarpowanych ceglano-kamiennych murem nasypów ziemnych oraz murowanych ceglano-kamiennych obiektów kazamatowych.

Fort założony został na rzucie spłaszczzonego pięcioboku (lunety) z załamana ścianą tylną. Front i skrzydła osłonięte są masywnymi nasypami, ściana tylna (szyjowa) - murem z bramą zabezpieczoną kratą forticzną. W osłaniającej obiekt suchej fosie, rozdzielonej wzdłuż murem Carnota znajdują się cztery dwukondygnacyjne kaponiery (na ostrzu, obu skrzydłach i szyi fortu). Pod wałem czołowym znajduje się schron główny z kazamatami mieszkalnymi i kuchennymi oraz warsztatami, przeciętymi na osi poterną prowadzącą do kaponiery czołowej (ostrza). Na koronie wału z ziemnymi przedpiersiami znajduje się osiem remizowych schronów trawersów (po cztery na obu skrzydłach) i jeden schron na osi schronu głównego. W barkach znajdują się kazamaty prochowni oraz poterny prowadzące do kaponier i fosy suchej. W przeciwskarpach fosy znajdują się przedsionki komór minerskich (pozostałość niedokończonego systemu kontrmin) adaptowane na prochownie. Ceglano-kamienne elewacje jednokondygnacyjnych schronów wychodzą na centralny dziedziniec wewnętrzny. Podzielone otworami bram, wejść i okien, zwieńczone półkoliście, odcinkowo i prosto wyposażonymi w pancerne, nitowane bramy, drzwi i okiennice. Wnętrza sklepione i przekryte stropami na belkach stalowych. Ściany wewnętrzne tynkowane a w kaponierach ze spoinowanej cegły. Zachowane wyposażenie latryn - częściowe, kaponier i schronów - stolarka okien i zamknięć, ślusarka bram, okiennic, krat, balustrad i wywietrzników. Na dziedzińcu studnia.

Obiekt posiada instalację elektryczną.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne obronne	17. Użytkowanie obecne brak
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Stan zachowania bardzo dobry, fundamenty, ściany zewnętrzne i wewnętrzne oraz sklepienia i stopy nie wykazują większych uszkodzeń zachowane jest w pełni uformowanie pokryć ziemnych, nadmierne porośnięte samosiejkami drzew i krzewów wymagających usunięcia. Częściowo uszkodzone pokrycie muru Carnota (dachówki). Obiekt posiada oryginalną kratę forteczną bramy szyjowej (wejściowej), metalowe balustrady tarasów i schodów, pancerne drzwi, wrota i okiennice, drzwi drewniane, stolarkę okienną (krosnową), zamknięcia otworów wentylacyjnych prochowni i kaponier, żeliwne kominki wentylacyjne kaponier, haki i kółka dla ustawienia artylerii. W kaponierach usunięto drewniane podłogi - pomosty, częściowo zdemontowano instalację elektryczną.</p>	
		<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Ze względu na znakomity stan zachowania obiektu wraz z częścią wyposażenia wymaga on:</p> <ul style="list-style-type: none"> • natychmiastowego stałego zabezpieczenia przez właściciela przed rabunkiem • wpisu do rejestru zabytków, • znalezienie użytkownika który może wykorzystać historyczne i dydaktyczne walory obiektu, • bieżącej wycinki samosiejek drzew i krzewów oraz strzyżenia powierzchni trawiastej. 	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst M. Małachowicz

plany i rysunki

zdjęcia fotograficzne M. Małachowicz

miejsce przechowywania negatywów 51-637 Wrocław, ul. Orłowskiego 11

22. Biblioteka

- W. Dumbky „Die Deutschen Festungen 1871-1914”, Frankfurt 1987;
- A. Klose „Festung Neisse”, Hagen 1980;
- E. Małachowicz, A. Stupak „Nowożytnie fortyfikacje Twierdzy w Nysie” - maszynopis 1986, zbiory WKZ Opole;
- M. Małachowicz „Konserwatorskie Studium Ochrony i Zasad zagospodarowania zespołu pofortecznego w formie ochrony obszarowej - Forteczny Park Kulturowy Twierdza Nysa” - maszynopis 2000 WKZ Opole;
- R. Wagner „Grundriss der Fortifikation”, Berlin 1870.

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne fotograficzna (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

27. Załączniki

- Załącznik 1. Fotografie (Fot. 2)
- Załącznik 2. Fotografie (Fot. 3, 4, 5)
- Załącznik 3. Fotografie (Fot. 6, 7, 8)
- Załącznik 4. Fotografie (Fot. 9, 10, 11)
- Załącznik 5. Fotografie (Fot. 12, 13, 14)
- Załącznik 6. Fotografie (Fot. 15, 16, 17)
- Załącznik 7. Fotografie (Fot. 18, 19, 20)
- Załącznik 8. Fotografie (Fot. 21, 22, 23)
- Załącznik 9. Fotografie (Fot. 24, 25, 26)
- Załącznik 10. Sytuacja skala 1:2000 (wg mapy Twierdzy w Nysie z 1909 roku)

1. Miejscowość, gmina, województwo
NYSA, GMINA NYSA, WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
TWIERDZA NYSA, FORT II (REGULICKI)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
FOTOGRAFIE

Fot. 2.

Fot. 2. Fort II - Działaliniec i lewy bark fortu - widok od wschodu.

1. Miejscowość, gmina, województwo
NYSA, GMINA NYSA, WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
TWIERDZA NYSA, FORT II (REGULICKI)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
FOTOGRAFIE

Fot. 3.

Fot. 4.

Fot. 5.

Fot. 3. Fort II - Elewacje schronu głównego - widok od południowego-zachodu.

Fot. 4. Fort II - Wnętrze fosy suchej szyi - widok od zachodu.

Fot. 5. Fort II - Przejście pod kaponierą prawego barku - widok od zachodu.

1. Miejscowość, gmina, województwo
NYSA, GMINA NYSA, WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
TWIERDZA NYSA, FORT II (REGULICKI)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
FOTOGRAFIE

Fot. 6.

Fot. 7.

Fot. 8.

Fot. 6. Fort II - Schron główny - widok od południa.

Fot. 7. Fort II - Schron trawersu - widok południowego-zachodu.

Fot. 8. Fort II - Fragment kurtyny szyi z kaponierą - widok od południowego-wschodu.

1. Miejscowość, gmina, województwo
NYSA, GMINA NYSA, WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
TWIERDZA NYSA, FORT II (REGULICKI)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
FOTOGRAFIE

Fot. 9.

Fot. 10.

Fot. 11.

Fot. 9. Fort II - Kaponiera barkowa - widok wnętrza.

Fot. 10. Fort II - Kaponiera barkowa - widok wnętrza.

Fot. 11. Fort II - Kaponiera barkowa - zejście do galerii kontrskarpy.

1. Miejscowość, gmina, województwo
NYSA, GMINA NYSA, WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
TWIERDZA NYSA, FORT II (RĘGULICKI)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
FOTOGRAFIE

Fot. 12.

Fot. 13.

Fot. 14.

Fot. 12. Fort II - Kaponiera ostrza - widok wnętrza.

Fot. 13. Fort II - Latryna przy kaponierze barkowej - fragment wnętrza.

Fot. 14. Fort II - Schron na stropie schronu głównego - widok bramy.

1. Miejscowość, gmina, województwo
NYSA, GMINA NYSA, WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
TWIERDZA NYSA, FORT II (REGULICKI)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
FOTOGRAFIE

Fot. 15.

Fot. 16.

Fot. 17.

Fot. 15. Fort II - Brama pancerna schronu trawersu (remizowego).

Fot. 16. Fort II - Drzwi pancerne schronu trawersu (wartowni).

Fot. 17. Fort II - Okiennica pancerna schronu głównego.

1. Miejscowość, gmina, województwo

NYSA, GMINA NYSA, WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

TWIERDZA NYSA, FORT II (REGULICKI)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

FOTOGRAFIE

Fot. 18.

Fot. 19.

Fot. 20.

Fot. 18, 19. Fort II - Zamknięcia wentylacji prochowni lewego barku.

Fot. 20. Fort II - Zamknięcia wentylacji kaponiery prawego barku.

1. Miejscowość, gmina, województwo
NYSA, GMINA NYSA, WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
TWIERDZA NYSA, FORT II (REGULICKI)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
FOTOGRAFIE

Fot. 21.

Fot. 22.

Fot. 23.

1. Miejscowość, gmina, województwo
NYSA, GMINA NYSA, WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
TWIERDZA NYSA, FORT II (REGULICKI)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
FOTOGRAFIE

Fot. 24.

Fot. 25.

Fot. 26.

Fot. 24. Fort II - Balustrada stalowa i schody schronu głównego.

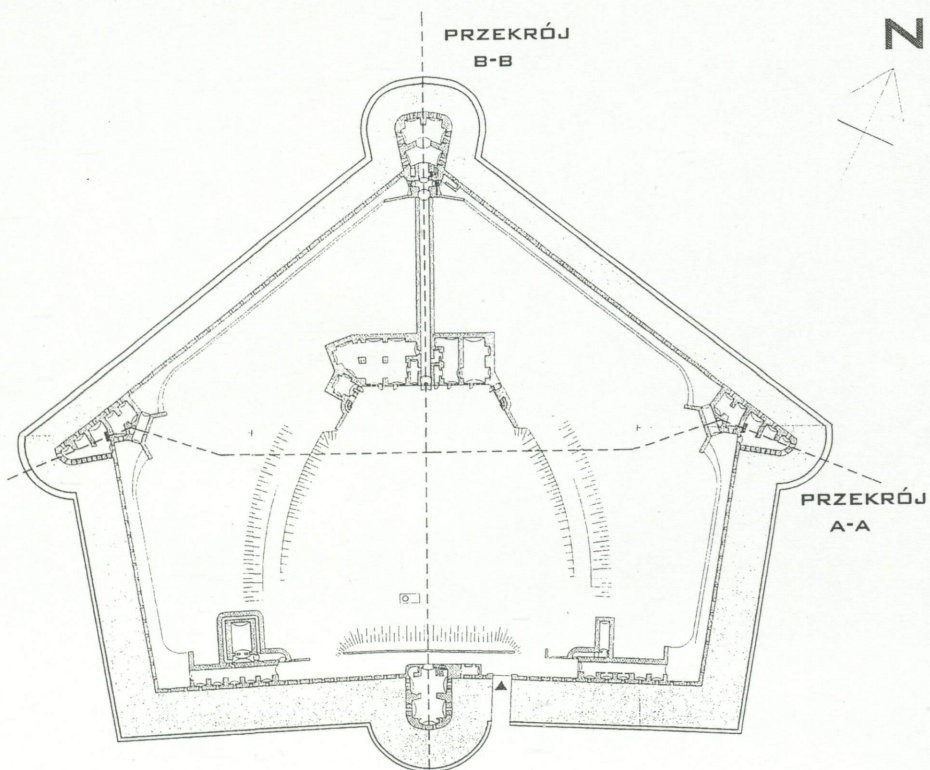
Fot. 25. Fort II - Żeliwny wywietrznik na stropie poterny prawego barku.

Fot. 26. Fort II - Tabliczka firmowa na bramie pancernej.

1. Miejscowość, gmina, województwo
NYSA, GMINA NYSA, WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

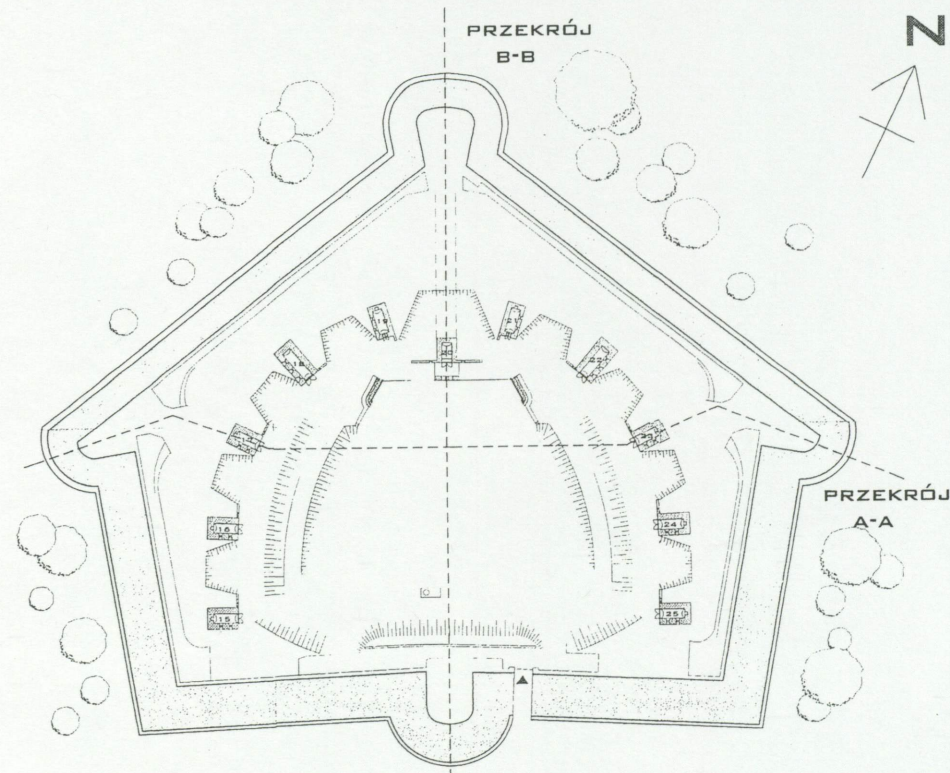
2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
TWIERDZA NYSA, FORT II (REGULICKI)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

NYSA FORT II RZUT SKALA 1-500
POZIOM 0

AUTOR: BARBARA KISIEL
 POD KIERUNKIEM:
 DR. INŻ. ARCH.
 MACEJA MALACHOWICZA

NYSA FORT II RZUT SKALA 1-500
POZIOM +1

AUTOR: BARBARA KISIEL
 POD KIERUNKIEM:
 DR. INŻ. ARCH.
 MACEJA MALACHOWICZA